

Prekentekest: Rom 1,16-17

Jeg skammer meg ikke over evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for alle som tror, jøde først og så greker. For i det åpenbares Guds rettferdighet, av tro og til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.

Slik lyder Herrens ord.

Disse ordene er tema for Romerbrevet. Romerbrevet er et av de viktigste skriftene vi har i Det nye testamente for å forstå dybdene i hva Gud har gjort gjennom Jesus Kristus for å frelse oss. Så er da også temaet for Romerbrevet det sentrale budskapet i vår kristne tro. Det er som Den lille bibel i Johannesevangeliet; det kristne budskapet i en sum. Likevel er det ikke sikkert at alle forstår med en gang hva vi har lest. La oss begynne med ordet å skamme seg. "Jeg skammer meg ikke over evangeliet."

Det er sikkert mange som har kjent følelsen av skam. Enten sterkt, ved at andre ser ned på en for noe en selv har gjort og er skyld i, eller svakt, slik barn i en eller annen alder kan synes det er litt flaut å ha mor eller far med seg når en møter jevnaldrende. Noen ganger kan det være flaut å snakke om Jesus, fordi det er liksom ingen som snakker om Jesus. Når Paulus skriver "jeg skammer meg ikke over evangeliet", har det lite med å være flau på den måten å gjøre. I hvert fall sier Paulus noe mer enn at han ikke er flau for å være kristen og snakke om Jesus.

I det hebraiske miljøet Paulus hadde sine røtter i var følelser og handlinger sterkt bundet sammen. Å skamme seg har ikke bare med følelse å gjøre. Slike ord som for oss først og fremst beskriver hva vi kjenner inni oss, har, hvis vi tenker etter, handlinger knyttet til seg. Ta som et eksempel ordet forelskelse. Forelskelse kan få en gutt til å være mest mulig sammen med den han er forelsket i og alle hans tanker dreier seg om henne. Følelsene former lett tankene og handlingene. Slik tenkte ganske sikkert også Paulus om å skamme seg. Den som skammer seg over evangeliet, ikke bare kjenner på følelsen av å være sjenert og flau, men lar seg lede av følelsen slik at han nedprioriterer Jesus, ja, fornekter Jesus. Da kan han heller ikke ta imot evangeliet.

Paulus skammer seg derfor ikke over evangeliet. Han vet hva evangeliet er, han vet hva evangeliet gir og han vet hva følgen er av å ikke ta imot evangeliet. Derfor skammer han seg ikke, men bekjenner troen. Evangeliet er nemlig Guds kraft til frelse for alle som tror. Det finnes så mange typer krefter. I Salme 33 står det: "Hesten er en sveikefull hjelper, den frelser ingen med all sin kraft." Salme 33,18. Det finnes så mange slag styrke. Hesten er sterk, den kan trekke vogner, men likevel ikke frelse et menneske. Mennesker kan være sterke, særlig i fellesskap og med dagens teknologi. Likevel, selv ikke menneskers samlede styrke kan gi evig liv hos Gud. Det kan bare evangeliet.

Men hva er evangeliet? Evangeliet har et helt bestemt innhold. Det er ord som handler om Jesus Kristus, Guds Sønn som ble menneske, og om hva han har gjort for å frelse oss. Evangeliet er denne helt bestemte fortellingen om det som Gud har latt skje i historien. Men evangeliet gir ingen mening der Guds fortelling om hvem vi mennesker er og om menneskets stilling i forhold til Gud ikke er blitt fortalt. Først når vi forstår hvem vi er som mennesker og samtidig forstår hvem Gud er, ser vi at vi trenger å frelses.

Evangeliet har en slik kraft i seg at det kan frelse mennesker, fordi evangeliet og Jesus Kristus er så tett knyttet sammen at der hvor evangeliet går rett inn og blir tatt imot, der er Jesus Kristus til stede og blir tatt imot sammen med evangeliet. Hvordan det er mulig? Den Hellige Ånd gjør dette mulig. Hvordan det skjer er et mysterium for oss, men det skjer der evangeliet blir trodd! Derfor står det at evangeliet er Guds kraft til frelse for alle som tror. Troen må være til stede.

Tro, ja, hva er tro? –Jeg tror det blir fint vær i morgen, kan jeg si og mene. Da er jeg likevel ikke sikker, men regner det som sannsynlig. En skal være stor gambler for å satse penger på et slikt tros-standpunkt. Kristen tro derimot får folk til å satse livet og fremtiden på at innholdet er sant. Kristen tro legger klare føringer for livet, hva som er rett og hva som er galt. I våre dager kan det måtte innebære omkostninger å følge sin tro. Likevel er den som tror villig til dette fordi tro er visshet, tro er overbevisning, tro er tillit til Jesus og til at det er sant det som evangeliet forteller, og at dette gjelder meg, den enkelte av oss.

Tro kan være sterk eller svak. Poenget er at troen fører oss til møte med Jesus. Troen setter oss i bevegelse mot han som er vårt eneste håp for evigheten og som gir innhold i livet og fred med Gud. Så skaper Gud forandring i den som tar imot Jesus. Til det bruker han Den Hellige Ånd, og bibelordene er den viktigste ingrediensen.

Fortellingen om Gud sier oss mye om Guds kjærlighet og godhet, men også om Guds hellighet og vrede over synd. Fortellingen om mennesket sier oss mye om at vi trenger en frelser fordi vi er syndere av natur og kan aldri bli annet. For å bøte på dette vil nok folk flest, hvis en blir klar over hvordan det egentlig står til, begynne med å forbedre seg selv, ta et skippertak og skjerpe seg. I tråd med dette kunne vi tenke oss moralkampanjer på mange felt med sterke effekter i likhet med den røykekampanjen som dere vet. Folk kunne slutte med det ene og begynne med det andre. Slik kunne vi holde på med å trekke oss selv opp etter håret uten å innse at her bryter det på dypere vann. Det går ikke. Gud har sett og vet at det går ikke. Man kan riktig nok slutte med det ene og begynne med det andre, men frelse seg selv, bli syndfri ved egen innsats, eller rettferdig i Guds målestokk, bare glem det! Vi kan faktisk ikke gi noe som helst som eget bidrag til å bli frelst.

”Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt”, står det skrevet. Mark 16,16. Troen er den eneste måten noen kan bli frelst på. Dåpen er inngangsporten til Guds rike. Dåpen hører sammen med troen. Troen er som en åpen hånd som tar imot. Selv det minste barn kan ta imot foreldres omsorg og kjærlighet, da kan det også ta imot Guds frelse. Også troen er Guds gave. I dåpen og ved troen får vi ta imot Jesu egen rettferdighet. Egentlig er det en byttehandel, men det vi gir i bytte kan ikke på noen måte gi oss plusspoeng hos Gud.

”Jeg skammer meg ikke over evangeliet,” skrev Paulus. Men i denne byttehandelen må vi gå inn på det som er ytterst pinlig og flaut i eget liv; våre lovbrudd og synd mot Gud. Det er ting vi sliter med, ting vi gjerne vil holde skjult, kanskje både for oss selv og for andre. Men tror vi først på Jesus, så er det en virkning av evangeliet at vi bekjenner våre synder. Så står det skrevet: ”Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og rensar oss for all urett.” 1Joh1,9. Troen får oss til det. Vi blir satt fri fra mye som har bundet oss, får en ny frimodighet og fred med Gud.

Det jeg har sagt så langt er viktig teologi som angår oss alle sammen. Men noen ganger kan det være en hjelp å bruke bilder eller illustrasjoner for å forstå ting i Bibelen. I min barndom hadde jeg en katt. Det var en persisk katt, stor og kraftig med mye hår og lang pels. Jeg var veldig glad i denne katten, stelte godt med den, gav den god mat og alt den trengte. Det var en typisk inne katt, avhengig av sitt daglige stell. Denne avhengigheten førte også til at vi tok katten med på ferie, faktisk med fly til Nord-Norge. Katten trivdes godt på stedet vi kom til, og jeg og katten var sammen om mye.

Så hendte det en dag at jeg tok katten med på tur i robåten. Katten måtte jo se hvor fisken kom fra. Jeg satt ved årene og katten satt på tofta bak. Jeg rodde midt ut på den vide fjorden og deretter inn fjorden. Katten så ut til å ha det bra, men inni seg var den nok svært bekymret for hvordan dette skulle gå. Den visste ikke at jeg hadde oversikt over situasjonen og dertil omsorg for katten. Så da vi var på vei tilbake midt ut på fjorden, og den fikk se støa vi hadde rodd ut fra i det fjerne, hoppet den på sjøen og svømte mot land. Den hadde verken tro på min omsorg eller mine evner, men ville først og fremst ha kontroll over eget liv framfor å sitte trygt i båten, eller kanskje den ikke tenkte en tanke, men bare hoppet. Da dette skjedde visste jeg at katten ville drukne hvis den forsatte sin ferd på egenhånd. Derfor rodde jeg etter katten, fikk tak i den etter to, tre forsøk og løftet det, nå så våte og tynne dyret, opp i båten igjen.

Min katt var en ikke-troende. Det kan kanskje høres uærbødig ut å bruke et slikt eksempel. Men jeg tenker på at forholdet mellom meg og min katt kan likne litt på forholdet mellom Gud og oss mennesker, selv om det på mange måter er et mangelfullt bilde. Min katt var med i båten. Så fant den på å hoppe ut for å klare seg selv. Dere sitter nå i kirkeskipet. Skipet er et bilde på kirken

som fører sine trygt over til landet på den andre siden. Dåpen er inngangen, slik blir en med i kirken som er et skip. Noen finner på å hoppe på sjøen. Jeg vet hva jeg følte i meg selv da katten forsvant ut i det store havet. For jeg var glad i katten. Mine følelser der og da forteller meg noe om hvor mye mer Gud må føle og kjenne og kjempe for å få opp, ikke katter, men mennesker som forlater skuta og kaver på dypt vann.

Gud griper oss ikke i halen og drar oss opp etter nakkeskinnet. Gud har gitt oss en ufattelig frihet til å velge å hoppe og forlate Gud. For å få mennesker opp utrunder han menneskefiskere med evangeliet. Det har blitt til frelse for mange, for jøder først, og siden for grekere og nordmenn. I dag er det kastet ut en redningsbøye. Hvis noen vet med seg selv en bør gripe den, så grip den.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.